

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
«Економіко-правничий фаховий коледж
Запорізького національного університету»

Олена ГРИБАНОВА

» вересня 2025

ОСНОВИ АУДИТУ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки фахових молодших бакалаврів

галузі знань: 07 управління та адміністрування

спеціальності: 071 облік та оподаткування

освітньо-професійної програми: бухгалтерський облік

Укладач: Володимир Стоєв

Обговорено та ухвалено
на засіданні циклової комісії
економічних дисциплін та менеджменту
Протокол № 1 від «28» серпня 2025
Голова ЦК

Ірина МОРДВІНОВА

(підпис)

(ім'я, прізвище)

Ухвалено Методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «17» вересня 2025
Заступник директора з НМР

Альона ХОДАКОВСЬКА

(підпис)

2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань <i>07 – управління та адміністрування</i>	Цикл професійної підготовки спеціальності
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: <i>071 – облік і оподаткування</i>	Рік підготовки:
		3-й
		6-й семестр
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 3 год	Освітньо-професійна програма: <i>бухгалтерський облік</i>	20 год.
		Практичні, семінарські
	20 год.	
	Самостійна робота	
	20 год.	
Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>фаховий молодший бакалавр</i>	Вид контролю: екзамен 30 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Основи аудиту» є надати студентам теоретичні знання з концептуальних засад аудиту, виробити у них практичні навички застосовувати методики проведення аудиту та надавати послуги, а також навчити їх розраховувати аудиторський ризик, виявляти порушення законодавства та недостовірність звітності.

Основні завдання навчальної дисципліни «Основи аудиту»: вивчення концептуальних засад, принципів і методів аудиту; набуття навичок користування нормативною базою, вірно застосовувати методики проведення аудиту та надавати послуги; виробити вміння вчасно ідентифікувати та оцінювати аудиторські ризики, виявляти можливість недосягнення управлінських цілей, недотримання законодавства та недостовірність фінансової звітності.

У разі успішного завершення курсу здобувач освіти набуває **програмні компетентності**:

ІК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері обліку та оподаткування або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів економічних наук, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК 6. Здатність здійснювати обліково-аналітичні процедури із застосуванням спеціалізованих програмних засобів та комп'ютерних технологій для автоматизації обліку, контролю, управління.

СК 7. Здатність перевіряти законність, достовірність, економічну доцільність господарських і фінансових операцій з метою збереження власності, попередження порушень та зловживань.

СК 12. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних

обов'язків.

Компетентності, узгоджені з вимогами професійного стандарту:

СК 16. Здатність складати та перевіряти первинні документи про господарські операції суб'єкта господарювання.

СК 17 Здатність виконувати процедури контролю, проводити звірку даних, оформлювати результати перевірки, аналізувати виявлені розбіжності та готувати пропозиції для їх усунення при проведенні інвентаризації.

Програмні результати навчання, які досягаються за допомогою вивчення дисципліни:

РН 4. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання облікових даних для узагальнення економічної інформації.

РН 10. Формувати і надавати облікову-аналітичну інформацію для ухвалення управлінських рішень з метою підвищення ефективності бізнесу.

РН 14. Використовувати нормативно-правові документи і національні стандарти для ведення бухгалтерського обліку суб'єктів господарювання.

РН 15. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності.

РН 16. Вміти працювати самостійно і в команді, нести професійну відповідальність за результати роботи, дотримуватися норм та стандартів професійної етики для досягнення спільної мети

Результати навчання узгоджені з вимогами професійного стандарту:

РН 23. Вміти складати, обробляти, систематизувати та перевіряти первинні документи про господарські операції суб'єкта господарювання.

РН 24. Вміти проводити інвентаризацію та оформлювати її результати.

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення дисципліни «Основи аудиту» базується на таких дисциплінах, як «Інформаційні системи і технології в обліку», «Звітність підприємства» та є основою для опанування освітніх компонентів «Фінансовий облік» і «Основи управлінського обліку».

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ I.

Суть і предмет аудиту та регулювання аудиторської діяльності

Тема 1. Історія розвитку аудиту, етапи його становлення в Україні та визначення призначення й необхідності аудиту

Історія розвитку аудиту. Етапи розвитку аудиту в Україні. Призначення та необхідність аудиту. Теорія потреби потенційного чи існуючого інвестора. Теорія агентів. Теорія мотивацій. Основні принципи аудиту. Предмет аудиту. Об'єкти аудиту. Мета та завдання аудиторської перевірки.

Тема 2. Нормативно-правове регулювання та професійні організації аудиторів України

Нормативно-правова база регулювання аудиторської діяльності. Суб'єкти регулювання аудиторської діяльності. Організаційна структура Співки аудиторів України. Структура Аудиторської палати України. Функції професійних організацій аудиторів України. Інформаційне забезпечення аудиторської діяльності.

Тема 3. Документальний і фактичний контроль у аудиті фінансової звітності

Методи аудиту фінансової звітності. Методичні прийоми проведення аудиту. Методичні прийоми організації аудиту. Прийоми документального контролю. Прийоми фактичного контролю. Спеціальні прийоми дослідження фактів дійсності. Способи перевірки документів. Критерії оцінювання фінансової звітності.

Тема 4. Аудиторський ризик і внутрішній аудит: структура та тестування системи контролю

Суттєвість в аудиті. Суть аудиторського ризику та його оцінка. Взаємозв'язок між суттєвістю та аудиторським ризиком. Основні завдання внутрішнього контролю. Структура системи внутрішнього контролю. Вивчення та оцінка системи внутрішнього контролю. Тестування системи внутрішнього контролю. Основні етапи оцінювання системи внутрішнього контролю.

Тема 5. «Планування аудиторського процесу: етапи, положення МСА 300 та робоча документація»

Етапи (стадії) аудиторського процесу. Основні положення МСА 300 «Планування». Основні етапи та послідовність робіт на стадії планування аудиторської перевірки. Попереднє планування. Загальний план аудиторської перевірки. Програма аудиторської перевірки. Робоча документація на стадії планування аудиту.

Тема 6. Аудиторські докази та документація: концепція, вимоги МСА 500 і МСА 230

Концепція аудиторських доказів. МСА 500 «Аудиторські докази». Основні вимоги до аудиторських доказів. Спеціальні прийоми отримання аудиторських доказів: тести (процедури) узгодженості (відповідності); тести (процедури) підтвердження (незалежні). Використання тверджень при отриманні аудиторських доказів. Взаємозв'язок між прийомами аудиту, його завданнями та видами аудиторських доказів. Аудиторські процедури для одержання аудиторських доказів. Основні положення МСА 230 «Документація». Форма та зміст робочих документів.

Розділ 2. Аудиторський ризик і планування аудиту

Тема 7. Аудит фінансової звітності: принципи, методика та оцінка результатів

Мета та загальні принципи аудиторської перевірки фінансових звітів згідно МСА 200. Методичні прийоми проведення аудиторської перевірки фінансової звітності. Загальний огляд фінансової звітності. Формальна та аналітична перевірка фінансової звітності. Перевірка правильності складання фінансової звітності: Балансу, Звіту про фінансові результати, Звіту про власний капітал, Звіту про рух грошових коштів. Програми аудиту фінансової звітності. Робочі документи при аудиті фінансової звітності. Загальна оцінка фінансового стану підприємства та зміни його фінансових показників за звітний період.

Тема 8. «Аудиторський висновок та підсумкові документи згідно МСА 700

Основні положення МСА 700 «Аудиторський висновок про фінансову звітність». Види аудиторського висновку про фінансову звітність. Обставини, які можуть призвести до висловлення іншої думки, ніж безумовно-позитивна. Аудиторський висновок при виконанні завдань з аудиту спеціального призначення. Інші підсумкові документи.

Тема 9. Аналітичні процедури та підсумковий контроль аудиту згідно МСА 520

Аналітичні процедури наприкінці аудиторської перевірки. Ступінь достовірності аналітичних процедур. Перевірка заходів контролю щодо підготовки інформації, використаної в аналітичних процедурах. МСА 520 «Аналітичні процедури». Поточний та підсумковий контроль проведення аудиту.

Тема 10. Завершальна стадія аудиту: узагальнення результатів та складання висновку

Завершальна стадія аудиту – узагальнення та реалізація результатів аудиту. Заключні процедури: оцінка отриманих доказів, перевірка якості аудиту, оцінка здатності підприємства продовжувати свою діяльність. Підготовка інформації для клієнта. Звіт про результати аудиторської перевірки. Складання аудиторського висновку. Контроль за усуненням недоліків, виявлених при аудиті.

Тема 11. Аудиторські послуги та супутні завдання згідно МСА 120

Поняття, об'єкти та види аудиторських послуг. Супутні аудиторські послуги відповідно МСА 120 «Концептуальна основа міжнародних стандартів аудиту. Огляд фінансових звітів. Погоджені процедури. Підготовка інформації. Документальне оформлення результатів аудиторських послуг згідно з вимогами чинного законодавства України.

Тема 12. Внутрішній контроль та внутрішній аудит: сутність, структура й оцінка

Внутрішній контроль: суть, класифікація, об'єкти, суб'єкти. Внутрішній аудит: поняття, призначення. Суб'єкти та об'єкти внутрішнього аудиту. Етапи внутрішнього аудиту. Порядок оцінки внутрішнього аудиту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		пр.	лаб.	сам.роб. інд.завд.	
1	2	3	4	5	6
Розділ І. Суть і предмет аудиту та регулювання аудиторської діяльності					
Тема 1. Історія розвитку аудиту, етапи його становлення в Україні та визначення призначення й необхідності аудиту	2	1	1		
Тема 2. Нормативно-правове регулювання та професійні організації аудиторів України	5	2	2		1
Тема 3. Документальний і фактичний контроль у аудиті фінансової звітності	5	2	2		1
Тема 4. Аудиторський ризик і внутрішній аудит: структура та тестування системи контролю	5	2	2		1
Тема 5. «Планування аудиторського процесу: етапи, положення МСА 300 та робоча документація»	5	2	2		1
Тема 6. Аудиторські докази та документація: концепція, вимоги МСА 500 і МСА 230	5	2	2		1
Разом за розділом 1	32	11	11		10
<i>Розділ 2. Аудиторський ризик і планування аудиту.</i>					

<i>Реалізація матеріалів аудиту та аудиторські послуги</i>					
Тема 7. Аудит фінансової звітності: принципи, методика та оцінка результатів	5	2	2		1
Тема 8. Аудиторський висновок та підсумкові документи згідно МСА 700	5	2	2		1
Тема 9. Аналітичні процедури та підсумковий контроль аудиту згідно МСА 520	5	2	2		1
Тема 10. Завершальна стадія аудиту: узагальнення результатів та складання висновку	3	1	1		1
Тема 11. Аудиторські послуги та супутні завдання згідно МСА 120	2,5	1	1		0,5
Тема 12. Внутрішній контроль та внутрішній аудит: сутність, структура й оцінка	2,5	1	1		0,5
Разом за розділом 2	28	9	9		10
Екзамен	30				30
Усього годин	90	20	20		50

5. Темі лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин
1	Історія розвитку аудиту, етапи його становлення в Україні та визначення призначення й необхідності аудиту	1
2	Нормативно-правове регулювання та професійні організації аудиторів України	2
3	Документальний і фактичний контроль у аудиті фінансової звітності	2
4	Аудиторський ризик і внутрішній аудит: структура та тестування системи контролю	2
5	«Планування аудиторського процесу: етапи, положення МСА 300 та робоча документація»	2
6	Аудиторські докази та документація: концепція, вимоги МСА 500 і МСА 230	2
7	Аудит фінансової звітності: принципи, методика та оцінка результатів	2
8	Аудиторський висновок та підсумкові документи згідно МСА 700	2
9	Аналітичні процедури та підсумковий контроль аудиту згідно МСА 520	2
10	Завершальна стадія аудиту: узагальнення результатів та складання висновку	1
11	Аудиторські послуги та супутні завдання згідно МСА 120	1
12	Внутрішній контроль та внутрішній аудит: сутність, структура й оцінка	1
Разом		20

6. Темі практичних занять

№ змістового	Назва теми	Кількість годин
--------------	------------	-----------------

модуля		
1	Історія розвитку аудиту, етапи його становлення в Україні та визначення призначення й необхідності аудиту	1
2	Нормативно-правове регулювання та професійні організації аудиторів України	2
3	Документальний і фактичний контроль у аудиті фінансової звітності	2
4	Аудиторський ризик і внутрішній аудит: структура та тестування системи контролю	2
5	«Планування аудиторського процесу: етапи, положення МСА 300 та робоча документація»	2
6	Аудиторські докази та документація: концепція, вимоги МСА 500 і МСА 230	2
7	Аудит фінансової звітності: принципи, методика та оцінка результатів	2
8	Аудиторський висновок та підсумкові документи згідно МСА 700	2
9	Аналітичні процедури та підсумковий контроль аудиту згідно МСА 520	2
10	Завершальна стадія аудиту: узагальнення результатів та складання висновку	1
11	Аудиторські послуги та супутні завдання згідно МСА 120	1
12	Внутрішній контроль та внутрішній аудит: сутність, структура й оцінка	1
Разом		20

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Види поточних контрольних заходів	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Виконання теоретичних завдань	Теоретичні та ситуаційні завдання до теми 1-6	Завдання оцінюється від 1 до 3 балів з урахуванням відповідей: <i>3 бала</i> – чітка повна змістовна відповідь на питання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції; <i>2 бали</i> – змістовне доповнення; <i>1 бал</i> – коротке доповнення.	3
	Розв'язання практичних задач, ситуацій		Розв'язання практичних задач, ситуацій за змістовним модулем оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням правильності виконання та повноти розкриття.	5

	Тестовий контроль у СЕЗН Moodle	Питання для перевірки знань до тем 1-6	Кількість правильних відповідей (1 питання – 0,1 бала) – усього 10 питань – 2 бали	2
Усього за розділом 1				10
2	Підготовка теоретичних завдань	Теоретичні та ситуаційні завдання до тем 7-12	Завдання оцінюється від 1 до 3 балів з урахуванням відповідей: 3 бала – чітка повна змістовна відповідь на питання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції; 2 бали – змістовне доповнення; 1 бал – коротке доповнення.	3
	Розв'язання задач, аналіз ситуацій			Розв'язання практичних задач, ситуацій за змістовним модулем оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням правильності виконання та повноти розкриття.
	Тестовий контроль у СЕЗН Moodle	Питання для перевірки знань до тем 7-12	Кількість правильних відповідей (1 питання – 0,1 бала) – усього 10 питань – 2 бали	2
Усього за розділом 2				10

Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
Екзамен	Тестування Розв'язання задач, аналіз ситуацій	Екзамен передбачає обмежену у часі відповідь на питання (1 година 20 хвилин) через СЕЗН на платформа Moodle.	Тестові питання оцінюються: диференційовано в залежності від рівня складності Кількість питань – 40	20

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

1. Сутність і визначення аудиту.
2. Відмінність аудиту від ревізії фінансово-господарської діяльності.
3. Історичні аспекти становлення і розвитку аудиту.
4. Зовнішній та внутрішній аудит.
5. Регулювання аудиторської діяльності в Україні.
6. Організація аудиторської діяльності.
7. Аудитор, його статус і сертифікація.
8. Планування, процедури та стадії аудиту.
9. Професійна етика, незалежність аудиторів та аудиторських фірм.

10. Методи аудиторської діяльності.
11. Ознаки та критерії оцінювання фінансової звітності.
12. Вибір методів і прийомів аудиторської перевірки.
13. Поняття аудиторського ризику та його складові.
14. Методика визначення аудиторського ризику.
15. Суттєвість та взаємозв'язок аудиторської перевірки з ризиком.
16. Визначення помилок і шахрайства
17. Оцінка ризику і процедури виявлення помилок і шахрайства.
18. Дії аудитора у разі виявлення помилок і шахрайства.
19. Поняття аудиторської вибірки та методи визначення обсягу вибірки.
20. Суттєвість у вибіркового дослідженні.
21. Аудиторські докази, їх суть і класифікація.
22. Достовірність аудиторських доказів.
23. Поняття про робочі документи аудитора та їхня класифікація.
24. Порядок зберігання і використання робочих документів аудитора.
25. Підсумкова документація.
26. Завдання та етапи аудиту ЗЕД.
27. Аудит окремих видів операцій ЗЕД.
28. Аудит залишків
29. Аудит дебіторської заборгованості
30. Аудит каси та касових операцій, оборотних та необоротних активів.
31. Аудит запасів
32. Сутність економічного аналізу, предмет і завдання.
33. Основні категорії економічного аналізу.
34. Види економічного аналізу.
35. Зв'язок економічного аналізу з іншими науками і дисциплінами.
36. Метод та етапи економічного аналізу.
37. Інформаційна база ЕА.
38. Класифікація методів економічного аналізу.
39. Аналіз обсягів виробництва.
40. Аналіз асортименту та структури виробництва.
41. Аналіз якості продукції.
42. Аналіз ритмічності і рівномірності виробництва.
43. Аналіз обсягів виробництва.
44. Аналіз асортименту та структури виробництва.
45. Аналіз якості продукції.
46. Аналіз ритмічності і рівномірності виробництва.
47. Аналіз резервів збільшення обсягу виробництва.
48. Аналіз стану трудових ресурсів підприємства
49. Аналіз використання фонду робочого часу
50. Аналіз продуктивності праці
51. Сутність та структура основних засобів (ОЗ) .
52. Аналіз забезпеченості підприємства ОЗ.
53. Аналіз використання ОЗ та устаткування.
54. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами.
55. Аналіз використання матеріальних ресурсів.
56. Зміст, завдання і напрямки аналізу собівартості продукції.
57. Оцінка виконання плану з собівартості.
58. Елементи витрат на виробництво продукції аналіз витрат за статтями калькуляції.
59. Завдання аналізу фінансових результатів.
60. Аналіз складу і динаміки прибутку підприємства.
61. Аналіз показників рентабельності підприємства.
62. Задачі аналізу фінансового стану підприємства та його фінансової стійкості.
63. Загальна оцінка балансу підприємства.

8. Самостійна робота

Тема 1. Суть та предмет, метод і об'єкти аудиту Аудит як незалежна перевірка фінансової звітності. Ознаки аудиту. Аудиторська діяльність як підприємницька діяльність. Етапи виникнення аудиту. Зародження та розвиток аудиту в Україні. Відмінність аудиту від ревізії фінансово-господарської діяльності: об'єкти, інформаційна база, методика. Особливості зовнішнього та внутрішнього аудиту.

Література:[1-9], [11], [14], [17], [19]

Тема 2. Організація зовнішнього аудиту Організація управління аудитом в Україні. Функції та повноваження Аудиторської палати України. Підготовка і сертифікація аудиторів. Національні нормативи аудиту. Порядок створення аудиторських фірм та їх реєстр. Професійна етика аудиторів, їх права та обов'язки. Кодекс етики професійних бухгалтерів. Організація праці аудиторів. Планування аудиту.

Література:[1-9], [11], [15],[17],[19],[20],[22]

Тема 3. Методи аудиту і критерії оцінки аудитором фінансової звітності Етапи проведення аудиту. Критерії та методи оцінки фінансової звітності аудитором. Загальнонаукові, органолептичні та розрахунково-аналітичні методи в аудиті. Аудит стану обліку. Характеристика методів аудиторського контролю. Методичні прийоми аудиту. Процедури аудиту. Аудит облікових оцінок. Аудит споріднених сторін. Події, які мають суттєвий вплив і відбуваються після дати складання фінансової звітності. Вибірка в аудиті.

Література:[9],[12],[15],[17],[18]

Тема 4. Аудиторський ризик і оцінювання системи внутрішнього контролю Суть аудиторського ризику та його основних складових. Методика визначення величини аудиторського ризику. Властивий ризик, ризик контролю, ризик невиявлення помилок і викривлень у мультиплікативній моделі прийнятного аудиторського ризику. Суттєвість та її взаємозв'язок з аудиторською перевіркою. Об'єкти організації внутрішнього контролю и аудиту. Суть організації внутрішнього аудиту і контролю на підприємствах. Суть організації внутрішнього аудиту.

Література:[11],[14],[18-19], [21]

Тема 5. Помилки і шахрайства, виявлення їх в обліку під час аудиторської перевірки Види, поняття та причини виникнення помилок. Відмінність помилки від шахрайства. Поняття та шляхи здійснення обману. Наслідки помилок та обману. Способи виявлення помилок та обману. Оцінка матеріальності. Дії аудитора під час виявлення шахрайства та помилок. Відповідальність аудитора та керівництва підприємства в разі виявлення фактів шахрайства.

Література: [9],[11],[14],[18-19],[21]

Тема 6.Аудиторські докази та документальне оформлення аудиту Поняття аудиторських доказів (свідчень). Джерела отримання аудиторських доказів. Вимоги до аудиторських доказів. Види аудиторських доказів і процедури їх отримання. Загальне поняття та мета складання робочих документів аудитора. Вимоги до робочих документів аудитора., їх структура та склад. Поняття та склад аудиторського звіту. Структура аудиторського звіту. Аудиторський висновок. Види аудиторських висновків. Модифіковані аудиторські висновки.

Література: [9],[11],[14],[17-19],[21]

Тема 7. Методика і організація аудиту активів і пасивів підприємства Необхідність та сутність аудиту активів та пасивів. Аудит основних засобів і нематеріальних активів. Аудит запасів. Аудит грошових коштів. Аудит каси та касових операцій. Перевірка дотримання касової дисципліни на підприємстві. Аудит дебіторської заборгованості. Аудит кредиторської заборгованості. Джерела інформації при проведенні аудиту активів і пасивів.

Література: [9],[11],[14],[18-19],[20]

Тема 8. Особливості аудиту зовнішньоекономічних операцій. Основні етапи за завдання аудиту ЗЕД. Аудит законності й обґрунтованості здійснення підприємством зовнішньоекономічної діяльності, аудит її організації та умов виконання. аудит відображення в бухгалтерському обліку, податковій та фінансовій звітності операцій зовнішньоекономічної діяльності. Аудит податкових зобов'язань за зовнішньоекономічними операціями. Аудит валютних операцій та курсових різниць. Аудит окремих операцій ЗЕД: експорт, імпорт, бартер, іноземні інвестиції, розрахунки за відрядженнями за кордон. Джерела інформації при проведенні аудиту ЗЕД.

Література: [9],[11],[14],[16-19],[21]

Тема 9. Теоретичні основи економічного аналізу Сутність економічного аналізу, предмет і завдання. Принципи економічного аналізу. Основні категорії економічного аналізу: фактори, причини, резерви. Види економічного аналізу. Перспективний та ретроспективний аналіз. Техніко-економічний, соціально-економічний, фінансово-економічний, функціонально-вартісний, маркетинговий аналіз. Зв'язок економічного аналізу з іншими науками і дисциплінами.

Література: [4],[6],[7],[9],[10],[16]

Тема 10. Метод, методичні прийоми та інформаційна база ЕА Метод та етапи економічного аналізу. Інформаційна база економічного аналізу. Облікові та необлікові джерела економічного аналізу. Класифікація методів економічного аналізу. Застосування загальнонаукових, математичних, евристичних методів та прийомів в економічному аналізі. Порівняння. Балансовий метод. Елімінування: метод ланцюгових підстановок, методи абсолютних та відносних різниць.

Література: [2], [8],[9],[10],[15]

Тема 11. Аналіз виробництва і реалізації продукції, робіт та послуг Завдання і джерела аналізу виробництва продукції. Аналіз динаміки обсягів виробництва. Абсолютні та відносні показники динаміки. Середні показники темпу росту та приросту. Аналіз асортименту та структури виробництва. Коефіцієнт асортиментності. Коефіцієнт номенклатурності. Аналіз якості продукції. Загальні та індивідуальні показники якості. Коефіцієнт середньої сортності. Аналіз ритмічності та рівномірності виробництва. Аналіз резервів збільшення обсягу виробництва.

Література:[1],[2],[3],[8],[9]

Тема 12. Аналіз використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці Завдання та джерела аналізу використання трудових ресурсів. Аналіз стану трудових ресурсів підприємства. Аналіз забезпеченості підприємства виробничим та адміністративним персоналом. Показники руху робочої сили. Вплив забезпеченості підприємства трудовими ресурсами на показники виробництва продукції. Аналіз використання фонду робочого часу. Можливі причини втрат робочого часу. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів. Продуктивність праці. Трудомісткість.

Література:[1][2][4][11][12]

Тема 13. Аналіз використання основних засобів підприємства Завдання, напрямки та джерела аналізу. Сутність та структура основних засобів (ОЗ). Активна та пасивна частини ОЗ. Аналіз забезпеченості підприємства ОЗ. Показники забезпеченості підприємства ОЗ. Аналіз руху ОЗ. Аналіз використання ОЗ та устаткування. Коефіцієнти інтенсивного, екстенсивного та інтегрального використання ОЗ.

Література:[1],[3],[4],[6],[15]

Тема 14. Аналіз матеріальних ресурсів та ефективності їх використання Матеріально-технічне постачання: завдання і напрямки аналізу. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами. Управління матеріальними запасами. Оптимізація поточних запасів сировини та матеріалів. EOQ, ABC, XYZ аналіз формування складських запасів. Ритмічність постачання сировини і матеріалів. Аналіз використання матеріальних ресурсів.

Література:[1],[4],[11],[13],[15]

Тема 15. Аналіз собівартості, витрат на виробництво та реалізацію продукції Зміст, завдання і напрямки аналізу собівартості продукції. Джерела інформації для аналізу собівартості. Оцінка виконання плану з собівартості. Планова, нормативна та фактична собівартість. Елементи витрат на виробництво продукції. Аналіз витрат за статтями калькуляції. Прямі та непрямі витрати. Явні та неявні втрати.

Література:[1],[4],[11],[13],[16]

Тема 16. Аналіз фінансових результатів і фінансового стану підприємства Завдання аналізу фінансових результатів. Аналіз складу і динаміки прибутку підприємства. Аналіз показників рентабельності підприємства. Задачі аналізу фінансового стану підприємства та його фінансової стійкості. Загальна оцінка балансу підприємства. Горизонтальний та вертикальний аналіз балансу. Фінансова стійкість підприємства. Фінансові коефіцієнти.

Література:[1],[3],[11],[14],[16]

Критерії оцінювання

Сума балів за всі види діяльності (100-бальна шкала/за національною шкалою/ ECTS)	Теоретичні знання	Практичні навички
90 -100, A, відмінно	Студент має глибокі системні знання всіх тем, може вільно сформулювати, самостійно пояснити основні принципи аудиторської діяльності, організаційні засади здійснення аудиту, використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання.	Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логічністю тверджень, достатнім рівнем узагальненості знань. Студент самостійно розв'язує типові задачі ситуаційні задачі та задачі на факторний аналіз, може відобразити у бухгалтерському обліку основні зовнішньоекономічні операції та знайти помилки в обліку відповідних операцій, використовує у роботі положення (стандарти) бухгалтерського обліку. При виконанні практичних робіт студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу. Студент вміє оцінювати помилки й аналізувати результати.
82-89, B, добре	Студент в цілому засвоїв програмний матеріал, самостійно розкриває теоретичні засади аудиту та економічного аналізу, розуміє ключові поняття і зв'язки між ними.	У відповідях трапляються неточності формулювань, незначні відхилення у розумінні деталей аудиту та аналізу окремих операцій. Студент самостійно розв'язує ситуаційні задачі, аналізує правильність обліку різних господарських операцій. Може допускати незначні похибки у розрахунках, огріхи у виборі необхідного субрахунку, порядковості обліку операцій, допускає незначні похибки у розрахунку впливу факторів на результуючу величину.
74-81, C, добре	Студент оволодів програмним матеріалом, дає відповіді на основні питання щодо теорії економічного аналізу та організаційних засад здійснення аудиту, однак допускає помилки у формулюваннях, недостатньо розуміє особливості обліку певних операцій та проведення аналітичних розрахунків.	Студент самостійно розв'язує ситуаційні задачі, аналізує правильність обліку різних господарських операцій. Може допускати помилки розрахунках, у виборі необхідного субрахунку, порядковості обліку операцій.
64-73, D, задовільно	Студент частково оволодів теоретичним матеріалом курсу, може частково пояснити	Студент може розв'язати тільки окремі складові задачі, плутає проведення, але в цілому розуміє

	поняття/зв'язки/функції/особливості аудиту та економічного аналізу з допомогою викладача	порядок обліку господарських операцій та основні підходи до аналізу діяльності підприємства
60-63, Е, задовільно	Студент частково оволодів базовими поняттями і зв'язками, може пояснити сутність аудиту, необхідність і порядок його організації, загальні категорії економічного аналізу	Студент частково розуміє практичну сторону аудиту, може відобразити окремі господарські операції та провести окремі розрахунки, однак не може без допомоги викладача розв'язати ситуаційну задачу чи провести факторний аналіз
35-59, FХ, незадовільно	Здобуті фрагментарні знання теорії аудиту та економічного аналізу, які недостатні для всеохопного засвоєння дисципліни	Студент не може розв'язати задачу
0-34, F, незадовільно	Студент не засвоїв теоретичного матеріалу	Студент не може розв'язати задачу

Індивідуальне завдання

Основним завданням самостійної роботи студентів є опрацювання законодавчо-нормативних документів та спеціальної літератури з метою оволодіння теоретико-методичними і прикладними аспектами організації аудиторської перевірки і фінансового контролю.

1) Передбачається оцінювання самостійної роботи студента за результатами виконання проєкту. Мета виконання проєкту - закріплення знань щодо організації аудиту та фінансового контролю, оволодіння його методикою, особливостями організації і застосування спеціальних процедур; застосування Міжнародних стандартів аудиту і надання впевненості до вітчизняних підприємств, опанування організаційними основами проведення контрольних заходів.

Проєкт подається у форму есе-дослідження (порівняльне есе, есепротивставлення, есе причини-наслідку, есе-аналіз).

Для підготовки есе студентам згідно порядкового номеру у списку групи пропонується перелік тем:

1. Становлення фінансового контролю в Україні.
2. Проблеми і перспективи розвитку системи державного фінансового контролю.
3. Удосконалення фінансового контролю в адміністративно-правовій інфраструктурі детінізації економічних відносин в Україні.
4. Фінансовий контроль як дієвий метод управління фінансами.
5. Аудит адміністративної діяльності.
6. Організації та служби, які здійснюють фінансовий контроль.
7. Місце і роль зовнішнього контролю в системі фінансового контролю в Україні.
8. Вимоги до аудиту згідно МСА.
9. Необхідність і потреба стандартизації фінансового контролю та аудиту в Україні.
10. Імплементация принципів міжнародного законодавства щодо фінансового контролю й аудиту в національне законодавство.
11. Організаційні засади модернізації системи фінансового контролю.
12. Формування стратегічних векторів розвитку та реформування фінансового контролю в Україні.
13. Напрямки підвищення ефективності фінансового контролю.
14. Місія аудиту в сучасному суспільстві.
15. Організація аудиту за кордоном та в Україні.
16. Аудиторська палата України.
17. Національні професійні організації аудиторів та їх участь в управлінні аудиторською діяльністю в Україні.

Особливістю написання есе є висловлення власної думки з обраної тематики, що зумовлює

необхідність студентом критично опрацювати наукову літературу, періодичні видання, законодавчі й нормативні акти та провести аналіз отриманої інформації. Такий підхід дозволить сформулювати перспективи розвитку окресленого питання.

Для кращого засвоєння курсу і якісного виконання роботи рекомендована така послідовність дій:

1. Ознайомлення з навчальними матеріалами, темою та методичними рекомендаціями для ефективного вивчення.
2. Вивчення конспекту лекцій по даній темі.
3. Аналіз розділу підручника або посібника, пов'язаного з темою.
4. Написання есе за обраною тематикою. Проект слід написати та подати у встановлені кафедрою терміни.

До обраної теми необхідно сформулювати аналітичний висновок з обґрунтуванням висловленої думки.

Критерії оцінювання написання есе:

- повнота викладу матеріалу та висвітлення теми;
- історичний огляд окресленого питання;
- наявність порівняльної інформації стосовно окресленого питання; - наявність аналітичної інформації;
- присутність сформованого висновку та пропозицій розвитку.

2) **Неформальна освіта** реалізується під час виконання одного із завдань ІДЗ шляхом проходження онлайн-курс «Аудитор: від теорії до практики» на освітній онлайнплатформі ПРОМЕТЕУС <https://prometheus.org.ua/prometheus-plus/auditor-plus/>

Неформальна освіта є альтернативою індивідуальному завданню та оцінюється також у 20 балів. Студент має завантажити на сторінку Moodle фотокопію сертифікату та прогресу проходження курсу. Крім того, щоб оцінка була зарахована, необхідно заповнити та надіслати заяву та декларацію про участь у неформальній освіті.

Підсумкова оцінка за неформальну освіту залежить від рівня прогресу: 100-80% - 20 балів, 79-60 % - 15 балів, 59-40 % - 10 балів, 39- 20 % - 5 балів.

Рекомендована література

Основна:

1. Будько О. Основи аудиту. Практичний мініпосібник. Київ: ЦНОА.2023 3. Дубініна М.В. Аудит: курс лекцій. Миколаїв: МНАУ.2023.124с.
2. Дерев'янка С.І. Аудит: Навчальний посібник / С.І.Дерев'янка, Н.П.Кузик, С.О.Олійник, О.М.Ганайло – Київ: Центр учбової літератури, 2021. –380 с.
3. Романовський О. Г., Черкашина М. В., Науменко М. О., Грабовський Є. М., Гура Т. В., Воробйова Є. В. Аудит і оцінювання управлінської діяльності : навч. посібник Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т». Харків : НТУ «ХПІ» ; К. М. Александрова, 2014. 289 с.
4. Рязанова Н. О. Аудит : Навчально-методичний посібник. - Старобільськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. - 234 с.
5. Аудит: Навч. посіб. Вид. 4-те, перероб. і допов. Київ: Алерта, 2020. 852с.
6. Аудит: підручник: [в 2 ч.] / Брадул О. М. [та ін.]; за ред. д-ра екон. наук Грушко В. І. 4-те вид., допов. і перероб. Київ: Ліра-К, 2020. 323 с.

Додаткова:

7. Баранова А. О., Наумова Т. А., Кашперська А. І. Аудит : навчальний посібник. Харков : ХДУХТ, 2017. 246 с.
8. Білуха Н. Т. Аудит: [підручник] / Н.Т.Білуха. К.: Знання, 2000.
9. Бутинець Ф.Ф. Аудит: [підручник] / Ф.Ф.Бутинець. –Житомир: ПП «Рута», 2005. – 512 с.
10. Ватуля І.Д. Аудит. Практикум : [навч. посібник]/ І.Д. Ватуля, Н.А.Канцедал, О.Г.Пономаренко. –К, 2007. – 304 с.

11. Гончарук Я.А., Рудницький В.С. Аудит / Я.А.Гончарук, В.С. Рудницький. –Львів: Оріяна-Нова, 2004. –292 с. 11.Давидов Г. М. Аудит: [навч. посібник] / Г.М.Давидов. — 2-е вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2002.
12. Даньків Й.Я. Стандартизація обліку і аудиту: [навч. посібник] / Й.Я. Даньків, М.Р. Лучко, М.Я. Остапок - К.: Знання, 2004, --310 с. 13. Загородній В. П. Автоматизація бухгалтерського обліку, контролю, аналізу і аудиту / В.П.Загородній. К.: А.С.К., 1998. -768 с.
13. Кадуріна Л.О. Основи аудиту : [навч. посібник] / Л.О.Кадуріна. –К.: Слово, 2004.
14. Колеснік Г.М. Аудит : навчальний посібник. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2015. 296 с.
15. Немченко В. В., Редько О. Ю. Аудит. (Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту) : Підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 540 с.
16. Приходченко Л.Л., Рачинський А. П. Аудит адміністративної діяльності : підручник Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2013. 318 с.
17. Огійчук М.Ф. Аудит: організація і методика : [навч. посібник] / М.Ф.Огійчук. –К.: Центр учбової літератури, 2010 . –584 с.
18. Основи аудиту [навч. посібник] / С.І.Деревянко, С.О.Олійник, Н.П.Кузик, О.М.Ганяйло. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 328 с.
19. Пашкевич М.С. Контроль: незалежний, внутрішній, державний: навч. посіб. : у 2 ч. Ч. 1. Незалежний аудиторський та внутрішньогосподарський контроль. Дніпро : НГУ, 2017. 182 с.
20. Петрик О.А., Савченко В.Я. Організація та методика аудиту підприємницької діяльності : [навч. посібник] / О.А.Петрик, В.Я. Савченко. –К.: Центр учбової літератури, 2008. – 468 с.
21. Пшенична А.Ж. Аудит: [навч. посібник] / А.Ж.Пшенична. - К.:Центр учбової літератури, 2008. – 320 с.
22. Рядська В.В., Петраков Я.В. Аудит: [навч. посібник] / В.В.Рядська, Я.В.Петраков. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 416 с.
23. Рядська В.В., Петраков Я.В. Аудит: [практикум] / В.В.Рядська, Я.В.Петраков. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 464 с.
24. Савченко В.Я. Аудит: [навч. посібник] / В.Я.Савченко.–К.: КНЕУ, 2002, -322 с.

Інформаційні ресурси:

1. В системі електронного забезпечення навчання на платформі Moodle
<https://epkmoodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1315>
2. Міністерство фінансів України: <http://www.minfin.gov.ua/>
3. Всеукраїнська професійна громадська організація: «Спілка аудиторів України» :
<http://spilka-audit.org.ua/>
4. Аудиторська палата України: <http://www.apu.com.ua/>
5. Федерація професійних бухгалтерів та аудиторів України: <http://www.ufpaa.org/>
6. Міжнародна федерація бухгалтерів: <http://www.ifac.org/>
7. Всеукраїнська професійна громадська організація «Спілка податкових консультантів України»: <http://www.taxadvisers.org.ua/index.html>